

4. Wat leert mijn kind op de Jorisschool?

Op de Jorisschool vinden we een aantal zaken erg belangrijk. Dat is op de eerste plaats de persoonlijkheidsontwikkeling van de kinderen en het leren omgaan met elkaar en met verschillen. Wij werken aan het opbouwen en versterken van een positief zelfbeeld bij de kinderen. Hoe we dit doen vertellen we in hoofdstuk 5.

Met dit als basis proberen we de kinderen zoveel mogelijk kennis en vaardigheden mee te geven op een manier die aansluit bij het niveau en de ontwikkeling van de kinderen en volgens de principes van *Helen Parkhurst*. Hierbij vormen de tussen- en einddoelen, zoals die door het ministerie zijn geformuleerd, het uitgangspunt.

We stimuleren de kinderen zelfstandig, maar wel onder begeleiding, keuzes te maken. Dat betekent een relatieve vrijheid in hun keus van opdrachten, onderwerpen en materialen. We streven ernaar, binnen de mogelijkheden van de school, de groep en de leerkracht, aan te sluiten bij de eigenheid van ieder kind. Daarnaast is leren samenwerken een belangrijk uitgangspunt op onze school. Naast de individuele ontwikkeling is het leren rekening te houden met elkaar en met elkaars mogelijkheden belangrijk.

4.1 Groep 1 en 2

We starten in augustus 2011 met drie kleutergroepen. De kinderen komen hier spelenderwijs in aanraking met de Daltonbeginselen, waarbij met name samenwerken erg belangrijk is. Elkaar helpen en ondersteunen maakt dat kinderen zich verantwoordelijk leren voelen voor elkaar en afhankelijk durven zijn. We leren hen samen problemen op te lossen in plaats van direct voor hulp naar de juf te stappen.

Bij de jongste kleuters ligt de nadruk op het wennen aan het naar school gaan. Er is veel aandacht voor gewoontevorming en regelmaat. Dit gebeurt d.m.v. de weekwijzer, het planbord en de kleuren van de klok.

De kinderen leren al spelend de wereld om zich heen te ontdekken. In de kleutergroepen bestaat er een grote vrijheid in keus, toch is hier ook sprake van sturing. De leerkracht biedt in toenemende mate (rekening houdend met verschillen) werk aan als voorbereiding op groep 3.

Er worden meerdere middelen ingezet om kinderen zelfstandig te leren werken met o.a. muis, (kleuren)klok en ketting. De leerkracht heeft dan de handen vrij om kinderen individueel of in groepjes extra hulp te bieden. U kunt hier meer over lezen in het Daltonbeleidsplan, dat is in te zien bij de directie.

De kleuters beginnen de dag met een *inloop*.

Dit betekent dat de kinderen bij binnenkomst kiezen wat zij gaan doen. Soms wordt deze keus samen met de leerkracht gemaakt. De leerkracht neemt tijdens deze inloop vaak enkele kinderen apart, om hen spelenderwijs vaardigheden of kennis bij te brengen.

In deze groepen werken wij met een grote en een kleine kring. Aan de grote kring nemen alle kinderen deel. De kleine kring speelt in op interesse of niveau. Daarnaast wordt gespeeld en gewerkt aan de tafels, in de hoeken, in de speelzaal en op het schoolplein.

In de groepen 1 en 2 maken we gebruik van de nieuwe versie van de methode "Schatkist", waarin het kind centraal staat. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn of haar eigen wijze, maar er zijn lijnen waarlangs de ontwikkeling loopt. Het is mogelijk om activiteiten te kiezen die bij de ontwikkeling en belevingswereld van het kind passen. We maken hierbij gebruik van ankers en routines. Een anker is een betekenisvolle context die kinderen aangeboden krijgen d.m.v. een ankerverhaal. Dankzij routines krijgen kinderen de kans om datgene wat ze geleerd hebben te

herhalen en op steeds weer verschillende manieren toe te passen in alledaagse situaties. Daarnaast bieden spelvormen allerlei oefensituaties. De opbouw van "Schatkist" gaat uit van de seizoenen en binnen elk seizoen zitten 4 ankers met elk een eigen ankerverhaal. Binnen deze ankerverhalen komen de ontwikkelingsdoelen op het gebied van taal, lezen en rekenen aan bod. Door het jaar heen komen alle doelen aan de orde.

Er zijn leerlijnen gemaakt voor de tussendoelen:

- *beginnende geletterdheid*
- *beginnende gecijferdheid*
- *mondelinge taal*
- *woordenschat*
- *sociaal-emotionele ontwikkeling*

De kerngedachte van "Schatkist" is doelgericht werken, gekoppeld aan betekenisvolle activiteiten. Kinderen doen rond de ankers allerlei soorten ervaringen op. Ze geven uiting aan hun ervaringen door bijvoorbeeld woorden, tekeningen en constructies. We streven ernaar dat de kinderen door die ervaringen nieuwsgierig worden en op onderzoek uitgaan.

4.2 Herfstkinderen

De meeste kleuters zitten ongeveer 2 tot 2,5 jaar in de kleutergroep. Dit is afhankelijk van hun ontwikkeling. Bij kinderen die vanaf oktober tot januari instromen, kijken wij of zij in hun ontwikkeling zo ver zijn dat zij aan het einde van het schooljaar kunnen doorstromen naar groep 2.

De leerkracht zal deze kinderen volgen d.m.v.:

- *observaties*
- *het volgen van de cognitieve ontwikkeling*
- *het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling*
- *het volgen van de motorische ontwikkeling*
- *het afnemen van de "CITO Taal voor kleuters" en "CITO Rekenen"*

In februari worden de vorderingen van het kind besproken in het zorgoverleg tussen leerkracht, IB en directie. Hierbij wordt een protocol gehanteerd dat is vastgelegd in het schoolplan 2007-2011. Vervolgens worden rond mei de vorderingen van het kind besproken met de ouders, waarbij het schoolstandpunt t.a.v. de overgang wordt aangegeven. Dit schoolstandpunt is bindend.

In het kennismakingsgesprek met de leerkracht worden ouders van kinderen waarvoor het bovenstaande van toepassing is geïnformeerd.

4.3 Groep 3 t/m 8

Vanaf groep 3 gaan we zoveel mogelijk door met de manier van werken zoals de kinderen die gewend waren in de kleutergroepen. In groep 3 t/m 8 kennen we ook de *inloop* voor de kinderen. Naast het planbord komt de taakbrief. Op deze brief kunnen de kinderen d.m.v. pictogrammen zien wat de dagen weekopdrachten zijn.

De taakbrief geeft houvast en kan kinderen helpen bij het kiezen. Hierin hebben ze een zekere mate van verantwoordelijkheid/vrijheid.

In de taakbrief onderscheiden we:

- *de kerntaak:*
deze taak wordt door alle kinderen gemaakt
- *de vervolgtask:*
deze taak sluit aan bij de ontwikkeling (niveau - tempo - interesse)
- *de keuzetaak:*
de kinderen mogen kiezen uit een aanbod

Als een taak af is wordt deze in de kleur van de dag op de taakbrief ingekleurd. In de praktijk is het zo, dat de kinderen in de groepen 3 en 4, de taken die voor een bepaalde dag staan gepland, die dag ook doen. In de hogere groepen, krijgen de kinderen meer verantwoordelijkheid/vrijheid. Hier bepalen ze, afhankelijk van de instructie die nodig is, waarmee ze aan de slag gaan.

Het "werken met de muis" wordt werken met het verkeerslicht. De kinderen leren zo om te gaan met uitgestelde aandacht en elkaar voort te helpen. Ook in deze groepen biedt de leerkracht dan aan kinderen individueel of in groepjes extra hulp.

De manier van werken kenmerkt zich verder door een korte uitleg of instructie waarna de kinderen aan het werk gaan. Voor kinderen die meer uitleg nodig hebben volgt een verlengde instructie. Daarna kan de leerkracht bepalen wie extra uitleg aan de instructietafel nodig heeft.

4.4 De kracht van Daltononderwijs in de praktijk

- *Kinderen kunnen zelfontdekkend bezig zijn.*
- *De vrijheid van werktempo maakt dat een kind sneller kan werken aan taken die hij/zij gemakkelijk vindt en langzamer aan werk waar hij/zij moeite mee heeft. Voor de snelle werkers biedt dit de mogelijkheid om dieper op de stof in te gaan.*
- *Kinderen worden aangemoedigd initiatieven te ontwikkelen.*
- *De kinderen leren "plannen" omdat zij hun werk zelf mogen indelen.*
- *De kinderen leren verantwoordelijkheid te dragen.*
- *De relatie tussen leerkracht en kind wordt verbeterd. Er is sprake van wederzijds vertrouwen en respect.*
- *De drie Daltonprincipes leren kinderen rekening te houden met elkaar.*
- *De band tussen de kinderen onderling wordt hechter, doordat ze elkaar helpen. Bijvoorbeeld het tutorschap.*
- *Door het werken met taken heeft de leerkracht meer tijd en ruimte om kinderen tegemoet te komen aan hun onderwijsbehoeften.*
- *Doordat kinderen waar mogelijk zelf hun werk mogen nakijken en corrigeren, hebben ze direct zicht op de kwaliteit van hun werk en leren ze verantwoordelijk te zijn voor wat ze doen.*
- *Voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong biedt de school de gelegenheid om, zich in de leerstof te verdiepen. (Wij verwijzen naar het beleidsplan hoogbegaafdheid.)*
- *Kinderen hebben de vrijheid hun eigen oplossingsmethoden te bepalen. Ze mogen kiezen welke aanwezige hulpmiddelen ze gebruiken bij het oplossen van de problemen.*
- *Kinderen die geleerd hebben met vrijheid om te gaan kunnen effectief hun tijd indelen. Ook in het voortgezet onderwijs ondervinden ze hier profijt van.*

De rol van de leerkracht wordt steeds meer het begeleiden bij het maken van keuzes door kinderen, het stimuleren van diverse samenwerkingsvormen en het toezien op de ontwikkeling van de zelfstandigheid van kinderen. Wij verwijzen weer naar het Daltonbeleidsplan.